

Opinia Națională

Săptămânal de opinii, informații și idei de larg interes național

Director: Mioara VERGU-IORDACHE

Anul 31, nr. 1083, 27 februarie 2024, 8 pagini, 1 leu, www.opinianaționala.ro

Împreună cu Școala de Studii de Management NIST University din India, Universitatea „Spiru Haret” organizează un program intitulat „Navigating Management Research: Innovative Strategies and Techniques (NMRIST-24)” / „Navigarea cercetării în management: strategii și tehnici inovatoare (NMRIST-24)” în perioada 11-16 martie 2024.

» Pagina 3

NIST UNIVERSITY
Center for Academic and Research Excellence Since 1996

INTERNATIONAL FACULTY DEVELOPMENT PROGRAM ON NAVIGATING MANAGEMENT RESEARCH: INNOVATIVE STRATEGIES AND TECHNIQUES (NMRIST-24)

Organised by School of Management Studies NIST University
In collaboration with Spiru Haret University (USH), Romania

11th-16th March 2024
Online Mode

OBJECTIVE
To enhance the professional research acumen of its participants by cultivating a culture of innovation, fostering not only their individual development but also contributing to the overall advancement of the management research field through a commitment to rigorous standards and ethical conduct.

12 No. of speakers
Across India & abroad

Media Partner
NIST Public Relations (PR) Cell

Institute Park, Berhampur, Ganjam, Odisha-761008, India | Connect With Us: f t i n @NISTUniversity

REGISTRATION AND PAYMENT OF FEES:
For research Scholars, Faculty Members, Industry Executives- **Rs. 1000 INR**
For PG Students- **Rs. 500 INR**

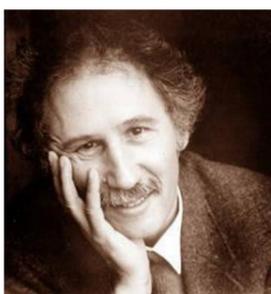
Please upload the proof while registering the form. **The last date of registration for the FDP is 8th March 2024.**

Register Now
<http://tinyurl.com/NMRIST2024>

Bank account details:
Beneficiary Name-NIST Autonomous Bank Name-Union Bank of India
Account Number-575001010050406
IFSC code-UBIN0557501
Type-Current

For More information, contact:
Coordinator
Dr. Amarnath Padhi, 7978-609-107
Co-coordinators
Dr. Tushar Ranjan Sahu, 7008-369-716
Prof. Durgamadhab Padhy, 9937-654-667
email: ced_mba@nist.edu

Marin SORESCU (29 februarie 1936, Bulzești - 8 decembrie 1996, București). Poet, eseist, traducător, prozator și dramaturg, cu opere ce i-au fost traduse în mai mult de 20 de țări, membru titular al Academiei Române. Preocupat de pictură, deschizând numeroase expoziții în țară și în străinătate.

BOALA

Doctore, simt ceva mortal
Aici, în regiunea ființei mele
Mă dor toate organele,
Ziua mă doare soarele
Iar noaptea luna și stelele.

Mi s-a pus un junghi în norul de pe cer
Pe care până atunci nici nu-l observasem
Și mă trezesc în fiecare dimineață
Cu o senzație de iarnă.

Degeaba am luat tot felul de medicamente
Am urât și am iubit, am învățat să citesc
Și chiar am citit niște cărți
Am vorbit cu oamenii și m-am gândit,
Am fost bun și-am fost frumos...

Toate acestea n-au avut nici un efect, doctore
Și-am cheltuit pe ele o groază de ani.
Cred că m-am îmbolnăvit de moarte
Într-o zi
Când m-am născut.

O primăvară frumoasă, bogată și înmiresmată!

Se spune că, în vechime, mărțișorul era confecționat din două fire răsucite de lână colorată - albă și neagră sau albă și albastră - și era dăruit în prima zi din luna martie. Obiceiul mărțișorului este de fapt o secvență dintr-un scenariu ritual de înnoire a timpului - primăvara, la moartea și renașterea simbolică a Dochiei. Unele tradiții spun că firul mărțișorului, funie de 365 sau 366 de zile, ar fi fost tors de Baba Dochia, în timp ce urca turma la munte. Asemănător Ursitoarelor care torc firul vieții copilului la naștere, Dochia torcea firul anului primăvara, la nașterea timpului calendaristic. De aceea, mărțișorul este numit de etnologul Ion Ghinoiu „funia zilelor, săptămânilor și lunilor anului, adunate într-un șnur bicolor”.

Originile sărbătorii mărțișorului nu sunt cunoscute exact, dar se consideră că ea a apărut pe vremea Imperiului Roman, când Anul Nou era sărbătorit în prima zi a primăverii, în luna lui Marte. Acesta nu era numai zeul războiului, ci și al fertilității și vegetației. Această dualitate este remarcată în culorile mărțișorului, albul însemnând pace, iar roșul - război.

Grădinița cu program prelungit „Prietenii Mei” oferă educație, șanse egale și dezvoltare personală continuă tuturor preșcolărilor.

Suntem o familie, iubim ceea ce facem și transmitem aceste sentimente și copiilor.

Grădinița cu program prelungit „Prietenii Mei”, unitate de învățământ ACREDITATĂ, beneficiază de cele mai bune dotări și un personal calificat care coordonează procesul educativ al preșcolărilor. Este locul unde cei mici sunt implicați în activități educaționale interesante și interactive sau își petrec un timp liber de calitate în aer liber.

Vă invităm să descoperiți un spațiu primitor, în care copiii cresc frumos și se dezvoltă armonios.

Avem și grupe de antepreșcolari (creșă).

Hai și TU alături de noi!
Bd. Metalurgiei, nr. 87, sector 4, București
Punct de reper metrou „Dimitrie Leonida”
021.222.4642

gradinitaprietenimeii@gmail.com
<https://gradinitaprietenimeii.ro/>

GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT PRIETENII MEI

AU ÎNCEPUT ÎNSCRIERILE

AN ȘCOLAR 2024-2025

We are here to provide the best education for your child!

Kids Education:

- Înot
- Engleză
- Informatică

ENROLL NOW

Contact us
021 222 4642

◆ Ministerul Educației a centralizat rezultatele obținute de elevii claselor a VIII-a care au participat la simularea probelor scrise din cadrul Evaluării Naționale din acest an școlar, organizată la nivel național.

» Pagina 4

ICCS is the largest international, and only dedicated, study of civic and citizenship education. ICCS 2022 collected high-quality data from:

- 3,400 School Principals
- 40,000 Teachers
- 82,000 Eighth-Grade Students
- 22 Countries and 2 Benchmarking Entities

◆ „Raportul european ICCS 2022 este complementar raportului internațional publicat în noiembrie 2023. Folosind un chestionar special conceput pentru elevii europeni, ICCS 2022 a investigat atitudinile acestora față de cetățenia europeană, percepțiile privind viitorul Europei și atitudinile față de problemele sociale și politice specifice regiunii (dezvoltarea durabilă, migrația, discriminarea etc.)”

» Pagina 4

Studiu cu implicații majore în terapia cancerului ori a prevenirii îmbătrânirii, inițiat de cercetătorul român Gabriel Balmuș, publicat în „Nature”

Un studiu care oferă perspective noi asupra mecanismelor de bază la apariția cancerului și a bolilor neurodegenerative și care deschide calea pentru terapii pentru unele forme de cancer ori prevenirea îmbătrânirii a fost publicat pe 14 februarie 2024 în revista „Nature”, avându-l ca inițiator și autor corespondent pe cercetătorul român Gabriel Balmuș, de la Universitatea Cambridge, din Marea Britanie, afiliat și Institutului Transilvan de Neuroștiințe (TINS) din Cluj-Napoca.

» Pagina 2

Tristețe de februarie

Mioara VERGU-IORDACHE

Suntem în acea perioadă a anului când ne gândim la mărțișoare, flori, primăvară, iubire... Ar trebui să uităm de griji, să privim viitorul cu optimism, să ne bucurăm de îmbrățișare, de ghiocei și vioarele. Ar trebui. Numai că anul acesta, cred - poate greșesc!, că am primit o palmă viroasă, un duș rece ce cred că ne scoate din reverie. Sau nu?!

Rezultatele obținute de elevii claselor a VIII-a care au participat la simularea probelor scrise din cadrul Evaluării Naționale din acest an școlar, organizată la nivel național, publicate de Ministerul Educației, nu prea ne dau speranțe! Ele sunt o oglindă a rezultatelor din vară, când acești copii vor merge în învățământul liceal! Este greu de crezut că vor recupera în aproximativ trei luni ceea ce nu au asimilat în opt ani! Și aceste găuri se „adună” și conduc la prăpastia uriașă între ceea ce ne dorim și ce obținem!

Aceste rezultate nu au cum să ne facă optimiști pentru viitorul României. An de an, cei mai performanți dintre copiii noștri pleacă și, din păcate pentru noi, posibil din fericire pentru ei, rămân acolo unde pleacă să studieze. Nu înțeleg ce se întâmplă cu școala aici, la noi, în țara care a dat un sistem de învățământ, al lui Spiru Haret, copiat în multe țări din lume, țări ce continuă să facă performanță! Poate este incapacitatea mea de a pricepe. M-ar bucura să fie așa!

Atitudinea delăsătoare, indiferentă, pe alocuri optimistă a dirigitorilor învățământului românesc este revoltătoare! Nu pot să cred, pe de altă parte, că profesorii, cadrele didactice, în general, se „răzbună” pe copii pentru că alți maturi nu-și țin angajamentele față de ei. În ambele situații efectul este de bumerang, bumerang care, însă, ne lovește, ne va lovi pe toți. În ceea ce mă privește, nu cred nici măcar procentele bune dintre cele raportate, pe grupe de note. Și de ce mi se pare îngrozitoare situația prezentată? Pentru că noi știm cu toții că foarte mulți copii fac meditație, mai ales în clasele terminale, de dinainte de examenele naționale. Întreb. Cum ar fi arătat acestea fără meditații? Nu vreau să-mi imaginez.

Învățământul preșcolar și școlar a devenit sofisticat, foarte scump și sclipicios. (Scuze! Nu vreau să ofensez pe cineva!) Îmi pare că se pune carul înaintea boilor! Parcă nu se mai începe cu...începutul. Înainte de a învăța Limba română, copiii învață Comunicare. Există comunicare fără cunoașterea limbii, oricare ar fi ea? Înainte de socotitul cu bețișoare, se folosește calculatorul...Nu zic că e rău, zic că e prematur pentru o dezvoltare normală. Copiii noștri nu mai știu să facă, nu mai acceptă să depună vreun efort. Că sunt și excepții. Da, sunt. Dar cu o floare nu se face primăvară!

Primăvara, câmpul, pădurea, grădina, toate sunt pline cu flori! Dăruieți și primiți flori! Nu uitați însă că ei, copiii, sunt cele mai prețioase flori!

INSTITUTUL TRANSILVAN DE NEUROȘTIINȚE (TINS)

Studiu cu implicații majore în terapia cancerului ori a prevenirii îmbătrânirii, inițiat de cercetătorul român Gabriel Balmuș, publicat în „Nature”

Comunicat de presă

Un studiu care oferă perspective noi asupra mecanismelor de bază la apariția cancerului și a bolilor neurodegenerative și care deschide calea pentru terapii pentru unele forme de cancer ori prevenirea îmbătrânirii a fost publicat în această săptămână (pe 14 februarie) în revista „Nature”, avându-l ca inițiator și autor corespondent pe cercetătorul român Gabriel Balmuș, de la Universitatea Cambridge, din Marea Britanie, afiliat și Institutului Transilvan de Neuroștiințe (TINS) din Cluj-Napoca.

Cercetările, începute de Gabriel Balmuș și colegii săi, în urmă cu 11 ani, pe șoareci, la „Wellcome Sanger Institute”, apoi continuate la propriul laborator de la Cambridge, au dus la dezvăluirea a 145 de gene esențiale pentru sănătatea genomului și posibile strategii pentru reducerea progresiei tulburărilor genomice umane. Tulburările genomice sunt toate procesele de boală care au legătură cu deteriorarea ADN-ului, care duc la evoluția de boli genetice ori canceroase. Studiul a identificat 71 de gene a căror pierdere crește, respectiv 74 de gene a căror pierdere scade formarea de micronuclii, structurile celulare care contin ADN rupt. „Instabilitatea genomică și acumularea concomitentă de micronuclii extranucleari este un semn distinctiv al multor tulburări, inclusiv cancerul, boli inflamatorii asociate și îmbătrânirea”, se arată în studiul publicat în „Nature”.

„Dacă pierzi genele care controlează repararea ADN-ului, practic apar și se înmulțesc micronucleii și încep procesele de boală. Dacă poți stopa apariția micronucleilor poți stopa procesele de boală, inclusiv cele din anumite procese canceroase, procese de îmbătrânire și/sau cele ale unor boli neurodegenerative. Dacă la începutul studiului știam că există gene care protejează împotriva apariției micronucleilor, implicit repară ADN-ul, era contra-intuitiv să te gândești că există gene care inhibă repararea ADN-ului, afectând sănătatea unui individ. Astfel de gene au

sens, însă, la nivelul speciei, putând să genereze mutații adaptative”, explică Gabriel Balmuș.

„Pentru a ajunge la o terapie trebuie dezvoltat un medicament care să inhibe proteinele care inhibă repararea ADN-ului. Din genele dezvăluite de cercetare am analizat una pe care dacă o scoatem putem dezvolta un medicament pentru o boală rară, o anomalie congenitală cunoscută sub numele Cornelia de Lange. Posibil ca analiza și experimentele cu celelalte gene dezvăluite de studiu să ducă la terapii pentru cancer ori pentru Alzheimer”, susține Gabriel Balmuș.

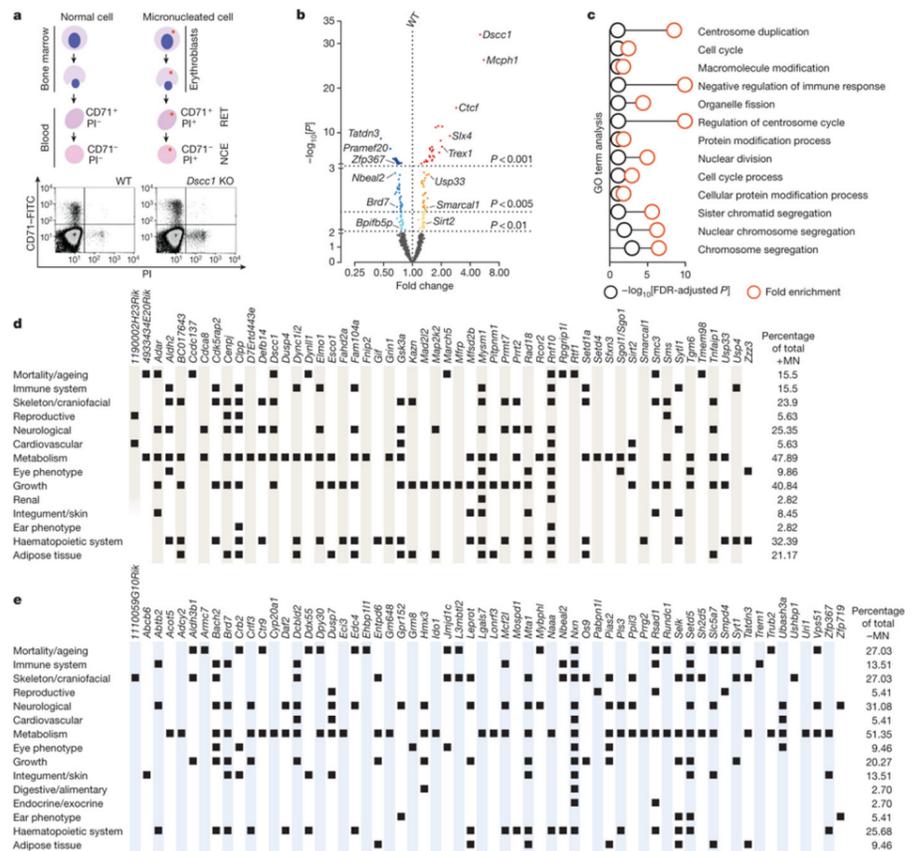
„Explorarea continuă a factorilor care contribuie la apariția instabilității genomice este vitală pentru dezvoltarea tratamentelor personalizate care să abordeze atât cauzele genetice cât și cele sporadice în bolile în care distrugerea ADN-ului este proces patologic de inițiere (cancer, boli neurodegenerative, îmbătrânire). Ca dovadă de principiu, studiul nostru de exemplu subliniază potențialul inhibitorilor SIRT1 ca o cale terapeutică pentru boli cu tulburări genomice. Acesta sugerează că intervenția timpurie, ar putea ajuta la atenuarea schimbărilor biologice legate de instabilitatea genomică înainte de a progresa”, explică Gabriel Balmuș.

Pe parcursul celor 11 ani, la studiu au participat aproximativ 80 de cercetători de la mai multe laboratoare din lume. Doar procesul de revizuire și de acceptare a publicării formei finale a articolului în revista numărul unu de științe din lume, „Nature”, a durat aproape doi ani. „Să publici în „Nature” e ca și cum ai juca în Liga Campionilor. Să publici ca autor coordonator e ca și cum ai câștiga Liga Campionilor”, glumește Gabriel Balmuș, care, din toamna anului trecut și-a deschis un laborator de neuroștiințe moleculare la Cluj-Napoca, conducând o echipă de 5 cercetători în cadrul „Institutului Transilvan de Neuroștiințe” (TINS), într-un proiect finanțat prin PNRR.

„Studiul condus de Gabriel Balmuș împinge frontierele științei mai departe și deschide calea spre dezvoltarea unor tratamente inovative pentru o serie de boli care sunt cauzate de degradarea ADN-ului. Publicarea unui studiu atât de important în revista Nature de către un cercetător coordonator afiliat TINS este o mare realizare pentru instituția noastră și cred că și pentru știința din România. Nucleul de cercetare pe care Gabriel Balmuș îl construiește la Cluj are toate șansele să devină un pol de excelență în anii următori”, susține Raul Mureșan, președinte TINS (foto, în stânga, sus).

Proiectul pe care Gabriel Balmuș (foto, în stânga, jos) îl implementează în prezent în cadrul TINS Cluj-Napoca vizează boala Huntington, o afecțiune ereditară gravă, caracterizată de o expansiune instabilă a unui fragment de ADN. Cercetarea se concentrează pe identificarea modului în care se produce această expansiune, utilizând tehnologii avansate de editare moleculară intracelulară și celulele pluripotente induse. Aceste eforturi ar putea conduce la noi intervenții diagnostice și terapeutice, având în vedere rolul crucial al FAN1, gena principală investigată în cadrul proiectului, în rețeaua genelor implicate în repararea ADN-ului.)

TINS este institut de cercetare privat, non-profit, fondat de cercetători clujeni din domeniul neuroștiințelor, cu studii și doctorate la instituții de prestigiu din Europa, întors acasă cu ambiția de a face aici cercetare de top în neuroștiințe. TINS găzduiește anual, începând cu 2012, unul dintre cele mai importante centre de formare în neuroștiințele experimentale din întreaga lume: „Școala de Vară Transilvăneană de Neuroștiințe Experimentale” (TENSS), care se desfășoară la Lacul Știucii (Săcălaia, Cluj), a cărei activitate a fost consemnată inclusiv în revistele „Nature” și „National Geographic”.

Credite foto: pentru Gabriel Balmuș, foto principală: Nathan Pitt, ©University of Cambridge; pentru Gabriel Balmuș, foto stânga, jos: Teresa-Walton-Headshot-Photography-Print-Confident; pentru Raul Mureșan: Vlad Moca, @TINS, foto generică: Vlad Moca, @TINS, figura de mai sus - din cadrul studiului publicat în „Nature”.

Pentru mai multe detalii:

Gabriel Balmuș: gb318@cam.ac.uk; Raul Mureșan: muresan@tins.ro

Cluj-Napoca / 16.02.2024

Opinia
națională

ISSN 1221-4019

ISSN 1841-4265 (online)

www.opinianaționala.ro

www.facebook.com/opinianaționala

Strada Fabricii nr. 46G, sector 6, București

Telefon/fax: 021 316 97 91

Centrală: 021 316 97 85, 021 316 97 86, 021 316 97 87,

interioare 168 și 143

e-mail: opinia@spiruharet.ro

ISO 9001 certificat nr. 639C

TEHNOREDACTARE: Vasilichia Dinu

Stimați cititori,

Dorim să fiți partenerii noștri în elaborarea publicației

Opinia națională. De aceea, vă adresăm invitația de a ne transmite opinii, informații, idei de larg interes național, pe care să le publicăm în edițiile viitoare. Așteptăm cu interes și propuneri privind conținutul publicației.

REVISTA OPINIA NAȚIONALĂ

este editată de

FUNDAȚIA ROMÂNIA DE MÂINE

Tiparul executat de

TIPOGRAFIA FUNDAȚIEI

ROMÂNIA DE MÂINE

Răspunderea
pentru conținutul
textelor publicate
aparține autorilor.

POATE VĂ INTERESEAZĂ

„Congresului Național al Studenților Economiști din România”

Organizația Studenților Economiști, din Cluj-Napoca, organizează a IX-a ediție a „Congresului Național al Studenților Economiști din România” care va avea loc în perioada 18-21 aprilie, în Cluj-Napoca, la care sunteți invitați să participați. Invitația se adresează tuturor studenților pasionați de economie.

„Cu siguranță ai remarcat transformarea semnificativă a economiei, trecând de la structura clasică la cea digitalizată. Ai însă o perspectivă clară asupra acestui subiect?”

Regulile jocului economic sunt rescrise, iar moneda de schimb a căpătat și ea noi forme, transformându-se în conexiuni digitale. Inteligența artificială a devenit un factor declanșator pentru industrii în dezvoltare precum e-commerce, e-marketplaces, platforme de streaming, munca la distanță și e-sănătate. Această transformare deschide noi orizonturi pentru antreprenori și aduce oportunități nelimitate de inovație și dezvoltare în lumea afacerilor. Detaliile legate de această evoluție vor fi analizate în cadrul celei de-a IX-a ediții a „Congresului Național al Studenților Economiști din România”, unde tema centrală de discuție va fi „Digital Dynamics: Unleashing the economic potential”.

Dacă faci parte din comunitatea studențească a unei facultăți cu profil economic, indiferent de nivelul de studii (licență, masterat sau doctorat), te invităm să te alături evenimentului desfășurat în perioada 18-21 aprilie la Cluj-Napoca. Aici vei avea ocazia să participi la workshop-uri complexe, menite să îți dezvolte cunoștințele asupra temei propuse, și să dezbăți împreună cu colegii din diverse regiuni ale țării provocările și avantajele acestui fenomen provocator.

Nu mai sta pe gânduri și înscrie-te la un eveniment unic, care îți va oferi o nouă perspectivă asupra rolului tehnologiei în dezvoltarea economică.

Accesează link-ul pentru a te înscrie: <https://www.osecluj.ro/congresul-national-al-studentilor.../>

Program internațional

„Navigating Management Research: Innovative Strategies and Techniques (NMRIST-24)”

Școala de Studii de Management NIST University din India în colaborare cu Universitatea „Spiru Haret” din București, București, România, organizează un Program de Dezvoltare a Facultății #International (#FDP) intitulat „Navigating Management Research: Innovative Strategies and Techniques (NMRIST-24)”/ „Navigarea cercetării în management: strategii și tehnici inovatoare (NMRIST-24)” în perioada 11-16 martie 2024.

„Acest eveniment online dinamic, anunță organizatorii, se mândrește cu participarea unor persoane distinse cu resurse, fiecare un expert experimentat în domeniul lui de cercetare. Bogăția lor de cunoștințe și experiență dobândite de-a lungul anilor de muncă dedicată face din NMRIST-24 o platformă neprețuită pentru învățare și dezvoltare profesională. Indiferent dacă doriți să vă extindeți înțelegerea metodologiilor de cercetare de ultimă oră, să vă adânciți în strategii inovatoare de management sau pur și simplu să vă conectați cu colegii entuziaști din domeniu, acest FDP este adaptat pentru a vă satisface nevoile.

Fiecare sesiune garantează că va fi captivantă, interactivă și provocatoare, oferind participanților posibilitatea de a interacționa cu experți de vârf și de a obține informații valoroase aplicabile activităților lor de cercetare. Nu ratați această șansă extraordinară de a vă extinde orizonturile, de a vă conecta cu persoane care gândesc la fel și de a vă ridica expertiza la noi înălțimi.”

Înregistrează-te acum: <https://lnkd.in/gD95rjiU>

Asigurați-vă locul astăzi și descoperiți o lume de oportunități în cercetarea managementului!

Pentru mai multe informații: Dr. Amarnath Padhi la 7978609107, ced_mba@nist.edu

NIST UNIVERSITY
Center for Academic and Research Excellence Since 1996

INTERNATIONAL FACULTY DEVELOPMENT PROGRAM ON NAVIGATING MANAGEMENT RESEARCH: INNOVATIVE STRATEGIES AND TECHNIQUES (NMRIST-24)

Organised by **School of Management Studies NIST University**

In collaboration with **Spiru Haret University (USH), Romania**

11th-16th March 2024
Online Mode

OBJECTIVE
To enhance the professional research acumen of its participants by cultivating a culture of innovation, fostering not only their individual development but also contributing to the overall advancement of the management research field through a commitment to rigorous standards and ethical conduct.

12 No. of speakers
Across India & abroad

Media Partner
NIST Public Relations (PR) Cell

REGISTRATION AND PAYMENT OF FEES:

For research Scholars, Faculty Members, Industry Executives- **Rs. 1000 INR**

For PG Students- **Rs. 500 INR**

Please upload the proof while registering the form. **The last date of registration for the FDP is 8th March 2024.**

[Register Now](#)

<http://tinyurl.com/NMRIST2024>

Bank account details:
Beneficiary Name-NIST Autonomous
Bank Name-Union Bank of India
Account Number-575001010050406
IFSC code-UBIN0557501
Type-Current

For More information, contact:
Coordinator
Dr. Amarnath Padhi, 7978-609-107

Co-coordinators
Dr. Tushar Ranjan Sahu, 7008-369-716
Prof. Durgamadhab Padhy, 9937-654-667
email: ced_mba@nist.edu

Institute Park, Berhampur, Ganjam, Odisha-761008, India | Connect With Us: [f](#) [t](#) [i](#) [i](#) [n](#) [+](#) [NISTUniversity](#)

Dr. Sudhir Rana, PhD and Post Doctorate | Prof. Dewasiri N. Jayantha, CMgr FCMI | Dr. Rupashree Baral | Dr. MOHAMMED FIROZ C | Prof. Dr. Jaspreet Kaur | Prof. Dr. Pooja Goel | Prof. Raja Sankaran - România | Dr. Ashutosh Muduli | Dr. Sarita Aurangabadkar | Dr. Rabindra Kumar Pradhan - România | @Dr. Padmalita Routray | Dr. Sabyasachi Rath | Elena Gurgu | Dr. Sukant K. Mohapatra

CENTRUL DE CONSILIERE ȘI ORIENTARE ÎN CARIERĂ
vă invită la un seminar cu tema

TIPURI DE VALORI PERSONALE ȘI PROFESIONALE

Speaker:
DVM Lect. univ. dr. Zvorășteanu Raluca
Consilier dezvoltare personală
NLP Coach

17 Aprilie 2024
Ora 15:00
Bd. Basarabia, nr. 256, sala 101A

**UNIVERSITATEA SPIRU HARET,
FACULTATEA DE MEDICINĂ VETERINARĂ**

Facultatea de Medicină Veterinară. CENTRUL DE CONSILIERE ȘI ORIENTARE ÎN CARIERĂ.

TIPURI DE VALORI PERSONALE ȘI PROFESIONALE

Știați că identificarea și conștientizarea propriilor valori personale și profesionale joacă un rol crucial în luarea deciziilor, stabilirea obiectivelor și construirea unei cariere satisfăcătoare?

Aceste valori vă servesc ca ghid în alegerile academice și profesionale, asigurați-vă că acestea sunt aliniate cu ceea ce considerați important în viață!

Va așteptăm!

Seminar destinat studenților FMVUSH!

Info: raluca.zvorasteanu@spiruharet.ro

Tinerii Votează*: Solicităm Guvernului echitate pentru tinerii români în exercitarea dreptului de vot

Organizațiile promotoare ale inițiativei „Tinerii Votează” solicită Guvernului României să reducă, la 45 de zile înainte de data alegerilor, termenul până la care cetățenii își pot face viză de flotant pentru a vota în localitatea de reședință (<https://govote.ro/scrisoare-deschisa-echitate-pentru-tinerii-romani-in-exercitarea-dreptului-de-vot/>).

Având în vedere decizia coaliției de guvernare de comasare a alegerilor europarlamentare cu cele locale în data de 9 iunie, corelată cu legislația în vigoare, care obligă ca viza de flotant pentru mutarea reședinței să fie obținută cu 6 luni înainte de data alegerilor (art. 18 din Legea nr. 115/2015), multor tineri din România le este îngădit în fapt dreptul de a vota la adresa de reședință pentru alegerile locale, dacă nu și-au obținut deja viza de flotant, dat fiind că însăși comasarea alegerilor a fost anunțată cu mai puțin de 6 luni de momentul scrutinului. Situația de fapt creată este în dezacord cu dispozițiile consacrate de art. 16 din Constituție privind egalitatea în drepturi.

Printre cei mai afectați de această măsură sunt votanții tineri, care nu și-au mutat în mod formal reședința în localitatea în care trăiesc, studiază sau muncesc: studenți înscriși la universitate în altă localitate decât cea de domiciliu, precum și tineri profesioniști care s-au mutat din localitatea de domiciliu în orașele mari.

De asemenea, data aleasă pentru comasarea alegerilor, 9 iunie, coincide cu finalizarea procesului de învățământ și sesiunea de examene la majoritatea universităților din România. Astfel, pentru mulți tineri votanți nu va fi posibil să se întoarcă în localitatea de domiciliu pentru a putea vota.

Conform Autorității Electorale Permanente, pe listele electorale din România se afla 4.594.321 de votanți cu vârste cuprinse între 18 și 35 de ani (tineri). La ultimele alegeri parlamentare, organizate în decembrie 2020, doar 25,46% dintre tineri s-au prezentat la urne.

Prezența scăzută la vot a tinerilor este deosebit de îngrijorătoare, având în vedere că în 2024 vor avea loc în țara noastră toate tipurile de alegeri: europarlamentare, locale, parlamentare și prezidențiale, pentru prima dată în ultimii 20 de ani. Alegerile din 2024 vor afecta generații întregi, iar tinerii de astăzi sunt cei care vor resimți efectele deciziilor luate în acest an. În lipsa unor măsuri legislative care să le permită tinerilor să voteze la toate categoriile de alegeri, prezența la urne a acestora va fi descurajată, acest fapt dăunând legitimității procesului electoral și încrederii tinerilor în stat și partidele politice.

Având în vedere aceste motive, organizațiile promotoare ale inițiativei Tinerii Votează au trimis o scrisoare deschisă prim-ministrului Marcel Ciolacu și ministrului de interne Cătălin Predoiu, prin care le-au solicitat să ia măsurile necesare pentru ca toți tinerii alegători să poată contribui la luarea deciziilor privind viitorul României, fără restricții și bariere.

În concret, pentru a asigura respectarea dreptului de vot al tinerilor din România la toate categoriile de alegeri din acest an, organizațiile semnatare au solicitat modificarea art. 18 alin. (1) din Legea nr. 115/2015 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, în sensul dispozițiilor în vigoare anterior modificărilor realizate prin Legea nr. 256/2023, astfel încât stabilirea reședinței în circumscripția

electorală prin obținerea vizei de flotant să poată fi posibilă până cel târziu cu 45 de zile înainte de data alegerilor.

Persoanele care doresc să se alăture demersului nostru pot semna scrisoarea deschisă la următoarea adresă: <https://tineriivoteaza.nationbuilder.com/echitate-la-alegeri>

Organizațiile semnatare: 1. Centrul Agora pentru Democrație. 2. Centrul pentru Democrație și Bună Guvernare. 3. Uniunea Studenților din România. 4. Liga Studenților Români din Străinătate. 5. Asociația GEYC. 6. Asociația Tineretului ONU România. 7. Federația Asociațiilor Studenților în Medicină din România. 8. Asociația Elevilor din Bacău. 9. Asociația Elevilor din București și Ilfov. 10. Asociația Elevilor din Maramureș. 11. Asociația Elevilor din Timiș. 12. Asociația Vâlceană a Elevilor.

Pentru mai multe detalii: Constantin-Alexandru Manda, președintele Centrului Agora pentru Democrație (+40 732 094 664; office@agoracenter.ro).

*Tinerii Votează - inițiativă independentă, neguvernamentală și nepartizană de încurajare a participării la vot a tinerilor, promovată de către Centrul Agora pentru Promovarea Democrației și Participării Tinerilor, Centrul pentru Democrație și Bună Guvernare, Uniunea Studenților din România, Liga Studenților Români din Străinătate, Federația Asociațiilor Studenților în Medicină din România, Asociația Tineretului ONU din România și Asociația GEYC - Group of European Youth for Change. Din inițiativa „Tinerii Votează” fac parte și asociațiile de elevi din România: Asociația Elevilor din Bacău, Asociația Elevilor din București și Ilfov, Asociația Elevilor din Maramureș, Asociația Elevilor din Timiș și Asociația Vâlceană a Elevilor.

Rezultatele raportului european ICCS (International Civic and Citizenship Education Study) 2022

Astăzi, **22 februarie 2024**, Asociația Internațională pentru Evaluarea Performanțelor Educaționale a lansat online raportul european al studiului **International Civic and Citizenship Education Study 2022**, bazat pe date din 18 țări, inclusiv România.

ICCS (International Civic and Citizenship Education Study) este un studiu comparativ internațional inițiat de către Asociația Internațională pentru Evaluarea Performanțelor Educaționale, cu scopul de a evalua competențele civice și pentru cetățenie ale elevilor de clasa a VIII-a.

Raportul european ICCS 2022 este complementar raportului internațional publicat în noiembrie 2023. Folosind un chestionar special conceput pentru elevii europeni, ICCS 2022 a investigat atitudinile acestora față de cetățenia europeană, percepțiile privind viitorul Europei și atitudinile față de problemele sociale și politice specifice regiunii (dezvoltarea durabilă, migrația, discriminarea etc.).

Declarație Ministrul Educației, **Ligia DECA**:

„Mă bucură încrederea pe care elevii români o au în cooperarea europeană și în beneficiile ei, precum și optimismul lor în ceea ce privește viitorul democrației. Rezultatele acestui studiu sunt exemplul de deschidere pe care copiii noștri ni-l dau și dovada importanței pe care o are efortul profesorilor de a-i familiariza cu politicile și cu modul în care Uniunea Europeană funcționează. Sper ca școala să fie, în continuare, un spațiu de promovare a valorilor europene și a principiilor democratice și un mediu care să crească tineri capabili să înțeleagă lumea în care trăiesc”.

Principalele rezultate:

- 82% dintre elevii români, față de 75% media ICCS, declară că au învățat într-o măsură ridicată și medie despre Uniunea Europeană la școală, iar 78% dintre profesorii români se simt pregătiți să predea elevilor despre Uniunea Europeană, față de 76% dintre profesorii aparținând celorlalte țări participante la studiul ICCS 2022.

- Elevii români au un sentiment puternic de apartenență europeană: 97% dintre aceștia se declară europeni, 94% sunt mândri de apartenența României la Uniunea Europeană, ambele procente sunt mai mari decât media ICCS 2022 (95% respectiv 91%).

- Majoritatea elevilor români susțin libertatea de circulație în interiorul Europei: 96% dintre aceștia consideră că libertatea cetățenilor europeni să lucreze oriunde în Europa este benefică pentru economia europeană și numai 30% dintre aceștia, față de 4% media ICCS 2022, consideră ar trebui să se limiteze într-o anumită măsură drepturile europenilor la muncă în spațiul european.

- Elevii români susțin cooperarea între țările europene pentru protecția mediului: 94% dintre aceștia consideră că țările europene ar trebui să adopte reguli comune pentru protecția mediului.

- O parte semnificativă a elevilor români se poziționează critic față de costurile instituțiilor europene (62%), față de influența pe care o au țările bogate asupra politicilor europene (70%) și față de influența birocrărilor europene (61%).

- Elevii români au încredere mai mare în instituțiile europene decât în cele naționale: 69%, respectiv 68% dintre elevii români au încredere totală și ridicată în Comisia Europeană, respectiv Parlamentul European, și doar 44% investesc Guvernul român cu același nivel de încredere.

- Elevii români se așteaptă să voteze la alegerile europene într-o măsură mai mare decât în celelalte țări participante la studiu: 77% dintre aceștia susțin că cel mai probabil vor vota la alegerile europene, față de numai 58% media ICCS.

- Aproximativ jumătate dintre elevii români consideră că terorismul, sărăcia, șomajul, intoleranța religioasă, inegalitățile economice vor lua amploare pe viitor în Europa: 76% dintre aceștia consideră că vor crește diferențele economice dintre țările europene bogate și cele sărace.

- Cei mai mulți elevi români sunt optimiști în ceea ce privește îmbunătățirea cooperării dintre țările europene (88%), întărirea democrației europene (79%), scăderea poluării (62%), îmbunătățirea accesului la serviciile de sănătate (75%) și reprezentarea femeilor în politică (76%) pe viitor, în spațiul european.

- În toate țările participante la studiu, elevii cu un statut socioeconomic mai ridicat și cei cu un nivel mai ridicat de cunoștințe civice susțin într-o mai mare măsură libertatea de circulație în Europa, cooperarea între țările europene în ceea ce privește problemele de mediu și adoptarea de politici comune, comparativ cu studenții cu un statut socioeconomic mai scăzut și cu un nivel mai scăzut de cunoștințe civice.

Declarație prof. dr. **Cătălina Ulrich Hygum**, coordonator ICCS România:

„Raportul european este o lecție de maturitate și încredere pe care ne-o dau adolescenții. Elevii înțeleg cetățenia dincolo de comunitatea sau țara în care trăiesc. Se percep ca cetățeni implicați într-o Europă în schimbare, într-o lume în schimbare. Ei înțeleg valorile democratice, instituțiile, problemele și propriile lor acțiuni în contexte interconectate, la nivel regional și global. Dovedesc maturitate și prin claritatea cu care sunt preocupați de problemele privind mediul, conflictele, migrația, disparitățile socio-economice, impactul sărăciei, șomajul.

De ce o lecție de încredere? Elevii din România sunt mândri de cetățenia europeană, de apartenența la Uniunea Europeană și se simt responsabili în legătură cu instituțiile și procesele sociale și politice din regiune. Răspunsurile elevilor români (75%) plasează țara noastră pe primul loc în ceea ce privește intențiile de

participare la alegerile europene. Cred că este cel mai optimist și coerent mesaj de susținere pe care l-am văzut până acum, în legătură cu proiectul european”.

Prof. dr. Lucian Ciolan, Reprezentantul României în General Assembly IEA, Prorector UB:

„Raportul european al studiului ICCS ne oferă date extrem de interesante, din perspectiva proiecției pentru viitor a ceea ce înseamnă cetățenia europeană și aderența la valorile de bază ale acesteia. Având în vedere vârsta celor investigați, am putea spune că avem motive de optimism cu privire la curentul general pro-european, chiar dacă încrederea în instituțiile și procesele de la nivelul Uniunii nu sunt mereu în cele mai înalte cote. Într-un val în creștere de scepticism, accentuat și de recente provocări sociale, economice și politice majore (pandemia de Covid 19, conflictele armate din Ucraina și Gaza, ascensiunea extremismului naționalist în multe țări europene etc.) tânără generație ne spune că încă are așteptări pozitive și încredere într-un proiect comun și în colaborarea dintre țările Uniunii, inclusiv pe probleme legate de mediu și sustenabilitate.”

Țara noastră a participat pentru prima dată la acest studiu, sub coordonarea echipei Laboratorului de Testare Educațională din cadrul Facultății de Psihologie și Științele Educației a Universității din București. Participarea României la studiu a fost finanțată prin proiectul FSS2022 (Derularea participării României la studiile comparative internaționale în educație organizate de IEA, Agenția Executivă Europeană pentru Educație și Cultură), prin proiectul ROSE (Romania Secondary Education Project, finanțat printr-un împrumut de 200 de milioane de euro acordat Guvernului României de Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare) și de către Romanian American Foundation.

Biroul de presă al Ministerului Educației

Sinteză rezultate simulare Evaluare Națională - absolvenți clasa a VIII-a [2024]

Ministerul Educației a centralizat rezultatele obținute de elevii claselor a VIII-a care au participat la simularea probelor scrise din cadrul Evaluării Naționale din acest an școlar, organizată la nivel național.

A. Informații privind organizarea evaluării digitalizate

Au fost implicați în procesul de evaluare 11.593 de profesori evaluatori, după cum urmează:

- Limba română: 5.675
- Matematică: 5.452
- Limba maternă: 466

La nivelul celor 3.747 de centre de examen, peste 12.000 de profesori asistenți au asigurat scanarea și încărcarea lucrărilor pe platforma informatică.

Platforma a funcționat în parametri optimi pe toată perioada desfășurării proceselor, cu excepția unui interval de circa 20 de minute în prima zi de examen.

B. Informații privind rezultatele înregistrate

Potrivit rapoartelor statistice furnizate de platforma informatică, se înregistrează următoarea situație pe probe și tranșe de note:

I. Limba și literatura română - număr note mai mari sau egale cu 5: 121.759 (73,98%)

- Distribuția notelor pe tranșe este următoarea:

Interval de notare	Număr	Procent
Note 1 - 4,99	42.834	26.02%
Note 5 - 5,99	23.169	14.08%
Note 6 - 6,99	27.962	16.99%
Note 7 - 7,99	31.387	19.07%
Note 8 - 8,99	27.096	16.46%
Note 9 - 9,99	12.101	7.35%
Note de 10	44	0.03%
TOTAL	164.593	100%

II. Matematică: număr note mai mari sau egale cu 5: 69.347 (42,37%)

- Distribuția notelor pe tranșe este următoarea:

Interval de notare	Număr	Procent
Note 1 - 4,99	94.336	57.63%
Note 5 - 5,99	23.729	14.50%
Note 6 - 6,99	17.256	10.54%
Note 7 - 7,99	13.571	8.29%
Note 8 - 8,99	10.365	6.33%
Note 9 - 9,99	4.335	2.65%
Note de 10	91	0.06%
TOTAL	163.683	100%

III. Limba și literatura maternă - număr note mai mari sau egale cu 5: 8.161 (82,93%)

- Distribuția notelor pe tranșe este următoarea:

Interval de notare	Număr	Procent
Note 1 - 4,99	1.680	17.07%
Note 5 - 5,99	993	10.09%
Note 6 - 6,99	1.468	14.92%
Note 7 - 7,99	2.018	20.51%
Note 8 - 8,99	2.201	22.37%
Note 9 - 9,99	1.459	14.83%
Note de 10	22	0.22%
TOTAL	9.841	100%

C. Acuratețea evaluării

Reamintim faptul că este pentru prima dată când simularea se derulează în condiții similare cu cele de examen, digitalizat, iar lucrările nu au mai fost corectate de către profesorii din unitatea de învățământ, fiind distribuite aleatoriu evaluatorilor din toată țara.

Conform metodologiei de organizare și desfășurare a examenelor naționale, la o diferență mai mare de un punct între notele acordate de cei doi evaluatori, lucrările sunt recorectate de alți doi evaluatori, nota finală fiind obținută ca medie aritmetică a celor două note cu valori centrale, după eliminarea notelor extreme (cea mai mare și cea mai mică).

Din acest punct de vedere, numărul lucrărilor care au necesitat recorectare se regăsește în graficul de mai jos:

Disciplina	Total Lucrări	Lucrări recorectate	% lucrări recorectate
Limba și literatura română	164.593	18.744	11.39%
Matematică	163.683	406	0.25%
Limba maternă	9.841	789	8.0%

D. Comunicarea rezultatelor

Rezultatele probelor scrise ale simulării EN VIII au fost transmise către Inspectoratele Școlare Județene/al Municipiului București. **La momentul transmiterii prezentei informării, rezultatele sunt în curs de a fi transmise de la nivelul inspectoratelor școlare către fiecare unitate de învățământ atât sub forma cataloagelor cu notele finale, cât și sub forma borderourilor asociate fiecărei evaluări.**

Rezultatele vor fi analizate la nivelul fiecărei unități de învățământ prin discuții cu elevii, ședințe cu părinții, precum și la nivelul consiliului profesoral, în vederea

adoptării unor măsuri adecvate fiecărei situații în parte, scopul fiind îmbunătățirea performanțelor școlare.

E. Precizări importante:

Data fiind generalizarea evaluării digitalizate pentru simularea Evaluării Naționale pentru absolvenții clasei a VIII-a în anul școlar 2023 - 2024, facem următoarele precizări:

- Lucrările scrise ale elevilor care au susținut simularea evaluării naționale se află în unitățile de învățământ în care elevii au susținut probele scrise.

- Profesorii care predau disciplinele la care s-au susținut probele simulării (limba română, matematică, respectiv limba maternă) au acces la lucrările elevilor din clasele la care predau, precum și la borderourile de evaluare corespunzătoare, pentru a le putea discuta cu aceștia, în perioada următoare, în scopul identificării nevoilor individuale ale fiecărui elev și organizării unor activități remediale care să-i susțină în procesul de pregătire din perioada următoare.

- În contextul utilizării platformei de evaluare digitalizată, Ministerul Educației dispune pentru prima oară de date relevante pentru o imagine de ansamblu asupra gradului de reușită la fiecare dintre itemii administrați. Aceasta va permite analize ulterioare referitoare la măsura în care sunt dezvoltate competențele vizate prin evaluarea națională. În acest sens, **atașăm un extras din platforma de evaluare digitalizată din care rezultă gradul de reușită pe fiecare item, la nivel național, pentru limba și literatura română și matematică, precum și subiectele și baremele probelor scrise la aceste simulări (disponibile și pe subiecte.edu.ro).**

La nivelul Centrului Național de Politici și Evaluare în Educație se va efectua o analiză a răspunsurilor elevilor la fiecare item pentru a identifica gradul de dezvoltare a competențelor acestora.

Informațiile care permit astfel de analize pe itemi sunt disponibile și la nivelul fiecărui Inspectorat Școlar Județean/Inspectoratul Școlar al Municipiului București, respectiv al fiecărei unități de învățământ.

Dat fiind faptul că obiectivele urmărite prin organizarea simulărilor sunt familiarizarea elevilor cu rigorile unui examen real și optimizarea rezultatelor obținute de către elevi, unitățile de învățământ vor folosi datele rezultate la nivel de unitate, în vederea adoptării măsurilor adecvate pentru îmbunătățirea performanțelor școlare ale elevilor.

BIROUL DE PRESĂ al Ministerului Educației

STUDENȚII ÎNTREABĂ. PROFESORII RĂSPUND.

Astăzi răspunde conf.univ.dr. Silviu ȘERBAN

ARGUMENTUL ȘI ARGUMENTAREA

În centrul preocupărilor gândirii critice se află raționamentul. Sunt căutate temeuri, sunt evaluate motive, sunt furnizate justificări. Toate acestea implică utilizarea *argumentelor*, iar procesul care le folosește se numește *argumentare*. Este indiscutabil faptul că argumentarea este relaționată cu *arta elocinței (retorica)*, cu *teoria comunicării*, cu *psihologia și psihosociologia*, cu *praxiologia (teoria acțiunii eficiente)*, cu *erotetica (logica întrebărilor)*, cu *etica și morală*, însă, dincolo de aceste conexiuni, *argumentarea* rămâne în esența sa o „*practică logică*”. De *raționamente* (sau, folosind un termen matematicizat, *inferențe*), în varianta lor pur formală, lipsită de conținut, se ocupă *logica*. Aristotel a văzut această disciplină ca un instrument (*organon*) utilizat în sprijinul științelor. Astăzi, *logica*, alături de *etică* și *estetică*, face parte din categoria *disciplinelor normative*, ocupându-se nu de *ceea ce este*, ci de *ceea ce ar trebui să fie*, în cazul *logicii*, de *cum ar trebui să raționăm și să argumentăm*.

Ce este argumentul?

Argumentul este alcătuit din una sau mai multe *premise* și o *concluzie*. *Premisele* sunt *enuunțuri* care apar în argument ca evidențe sau motive pentru care ar trebui să acceptăm un alt enunț, cel reprezentat de concluzie. Prin urmare, *concluzia* este enunțul din cadrul argumentului pe care premisele intenționează să-l dovedească sau să-l sprijine. Astfel că *argumentul* devine un *grup de enunțuri*, în cadrul căruia unul sau mai multe dintre ele (denumite *premise*) intenționează să ofere suport unui alt enunț (denumit *concluzie*). La rândul lui, *enunțul* este o *propoziție* care poate fi evaluată fie ca adevărată, fie ca falsă. Unele dintre enunțuri sunt de la sine *adevărate*, altele, de la sine *false*, în timp ce pentru un al treilea grup de enunțuri valoarea lor de adevăr este *controversată*. Patru *caracteristici* pot fi evidențiate în cazul *enunțurilor*. Mai întâi, la nivelul limbajului, printr-o frază pot fi exprimate mai multe enunțuri.

Ce NU este argumentul?

Întâlnim argumente pretutindeni, în viața de zi cu zi. Cu siguranță, oamenii nu utilizează limbajul doar pentru a construi argumente, nu toate propozițiile sunt enunțuri. Cum se pot distinge atunci *argumentele de non-argumente*? Testul de bază pentru a face o asemenea diferențiere este unul simplu. Un grup de propoziții conține două argumente dacă sunt îndeplinite două condiții: i) grupul cuprinde două sau mai multe propoziții, și ii) una dintre aceste propoziții (concluzia) este intenționată a fi sprijinită de către celelalte (premisele). Aplicând acest test simplu putem aprecia dacă un fragment de text este sau nu un argument. Există *cinci categorii de discursuri nonargumentative* care sunt cel mai des confundate cu argumentele: *relatările, enunțurile nesuținute, enunțurile condiționale, ilustrările și explicațiile*.

Cum identificăm aceste categorii de discursuri nonargumentative?

Scopul unei • *relatări* este reductibil la simpla transmitere de informație în legătură cu un subiect. Pot exista situații în care se face o relatare despre un argument. Trebuie avut în vedere în acest caz că avem de-a face cu o relatare a argumentului altei persoane și nu cu un argument în sine, susținut de cel care vorbește. Acesta din urmă doar transmite o informație, chiar dacă acea informație ia forma unui argument. • *Enunțurile nesuținute* sunt acele enunțuri despre ceea ce un emițător, care se exprimă oral sau în scris, se întâmplă să creadă. Aceste enunțuri pot fi *adevărate sau false, raționale sau iraționale*, însă ele sunt părți ale argumentelor doar dacă emițătorul pretinde că aceste enunțuri decurg din, sau sprijină, alte enunțuri. • *Enunțurile condiționale* sunt alcătuite din două părți fundamentale: enunțul care urmează după cuvântul „*dacă*”, denumit *antecedent*, și enunțul care urmează după cuvântul „*atunci*”, denumit *consecvent*. Deseori, cuvântul „*atunci*” poate lipsi. *Enunțurile condiționale* nu sunt argumente întrucât nu se pretinde că vreo parte a condiționalului întemeiază un alt enunț. Nefiind argumente, totuși condiționalele implică raționamente și, din

Apoi, uneori enunțul poate să apară într-o frază într-o formă incompletă. În al treilea rând, nu toate propozițiile sunt enunțuri (în sensul în care un enunț afirmă sau neagă ceva despre ceva), ci unele propoziții pot fi întrebări, saluturi, ordine, comenzi, cereri, propuneri, exclamații, promisiuni. În fine, enunțurile pot fi opinii subiective despre experiențe proprii sau descrieri obiective ale unor fapte verificabile. Nu în toate situațiile pot fi ușor de diferențiat *enunțurile de non-enunțuri*. O întrebare retorică, spre exemplu, este o propoziție care are forma gramaticală a unei întrebări, dar este construită cu intenția de a fi înțeleasă ca un enunț. Imperativul dezirabil care ia forma unui sfat sau a unei recomandări este un alt exemplu în care propoziția, deși are forma unui imperativ sau a unei comenzi, este intenționată să ofere o recomandare în legătură cu ceea ce este bine sau rău sau cu ceea ce este corect sau incorect.

această cauză, pot fi confundate cu argumentele. În realitate însă, tot ce spune un condițional este că dacă una sau mai multe condiții sunt îndeplinite, atunci un alt enunț va fi adevărat. În fine, deși condiționalele nu sunt argumente, ele pot fi părți ale unui argument și pot chiar exista argumente constituite în întregime din condiționale (așa numitele *argumente în lanț*). • *Ilustrările*. Diferențierea *argumentelor de ilustrări* poate fi înșelătoare uneori din două motive: mai întâi, pentru că expresia „*de exemplu*” poate apărea și în argumente; apoi, pentru că în unele situații delimitarea dintre ilustrarea unui enunț și întemeierea unui enunț este destul de fină, astfel încât opțiunea pentru o variantă sau alta se sprijină doar pe intenția vorbitorului. Și în acest caz se face apel la așa numitul „*principiu al indulgenței*” care presupune că în cazurile de neclaritate să nu se atribuie niciodată vorbitorului un argument mai slab atunci când sunt evidențe care ne-ar permite să-i atribuim un argument mai puternic, și să nu se interpreteze niciodată un pasaj ca fiind un argument eronat atunci când există evidențe care ne-ar permite să considerăm respectivul pasaj ca nefiind un argument.

Explicația?

O *explicație* încearcă să arate *de ce ceva există*, nu să dovedească existența aceluia ceva. Ca și condiționalele, *explicația* are două părți: *enunțul care este explicat (explanandum)* și *enunțul care explică (explanans)*. În limbajul uzual, termenii de *argument* și *explicație* se folosesc interșanjabil, însă este important ca aceste discursuri să fie diferențiate. Pentru a realiza această diferențiere, există patru teste fundamentale: • *testul cunoașterii comune*: dacă enunțul intenționat a fi explicat sau dovedit este o problemă a cunoașterii comune, atunci avem de-a face, mai degrabă, cu o explicație decât cu un argument (este puțin probabil că se încearcă dovedirea a ceva deja cunoscut); • *testul evenimentului trecut*: dacă enunțul intenționat a fi explicat sau dovedit este un eveniment care s-a petrecut în trecut, atunci avem de-a face, mai degrabă, cu o explicație decât cu un argument; • *testul intenției emițătorului*: dacă intenția emițătorului este de a dovedi sau stabili că ceva există, atunci avem de-a face cu un argument; dacă intenția emițătorului este de a arăta de ce ceva există, atunci avem de-a face cu o explicație; • *testul Principiului Indulgenței* se referă la principiul enunțat mai sus în cazul utilizării lui pentru a diferenția ilustrările de argumente; în același mod funcționează și pentru diferențierile dintre argumente și explicații.

Ce este argumentarea?

Procesul argumentării ne apare ca o logică în acțiune, o logică utilizată în situațiile în care cel ce argumentează încearcă să-i convingă de ceva pe cei cărora li se adresează. Ca urmare, argumentarea ia forma unei organizări de propoziții prin intermediul raționamentelor în vederea întemeierii (dovedirii) altei propoziții, cu scopul de a convinge interlocutorul de adevărul sau falsitatea ei. *Propoziția întemeiată* se numește *teza argumentării*, iar propozițiile cu ajutorul cărora se întemeiază se numesc *temeiuri ale argumentării*. Teza (propoziția) ce urmează a fi demonstrată este susținută cu ajutorul unor probe care se coroborează între ele și care, la rândul lor, sunt exprimate cu ajutorul propozițiilor. Această coroborare eficientă în scopul dovedirii tezei ia forma unei organizări cu ajutorul raționamentului.

Care sunt componentele argumentării?

Argumentarea include mai multe componente: • conținutul argumentării (dovezile exprimate prin propozițiile care au funcționalitatea unor probe); • tehnicile de argumentare (organizarea propozițiilor sub forma raționamentelor); • finalitatea argumentării (convingerea interlocutorului cu privire la adevărul sau falsitatea tezei). *Organizarea propozițiilor* prin intermediul tehnicilor de argumentare reprezintă o situație de argumentare care exprimă un anume „*joc al raționalității*”. Acesta nu este perceput direct de către interlocutor, ci indirect, fiind mediat de un discurs. Astfel că forma de raționalitate a situației de argumentare este ascunsă în interiorul formei discursive în care ea apare și orice argumentare este percepută, de fapt, ca un discurs argumentativ. Problema care se pune este aceea a faptului dacă forma de raționalitate a argumentării coincide cu forma de discursivitate prin care ea este

exprimată. Dacă scopul argumentării ar fi fost dovedirea tezei, atunci, probabil că cea mai mare parte a argumentelor s-ar fi aflat în cazul fericit în care forma de raționalitate ar coincide cu forma de discursivitate. Însă, așa cum am văzut, dovedirea tezei nu este un scop, ci un mijloc al argumentării cu privire la adevărul sau falsitatea tezei). Or, tocmai această țintă deriază argumentarea de la traiectul său rațional, îmbrăcând forma lingvistică într-o „*haină discursivă*” ornamentată cu diverse elemente lingvistice cu funcție preponderent persuasivă. Corespunzând acestor două forme care conlucrează la constituirea argumentării, teoriile analitice ale argumentării sunt și ele orientate diferit: fie către forma logică (concentrată asupra extragerii din argumentare a formei de raționalitate), fie către forma lingvistică (concentrată asupra formei discursive a argumentării).

Cum este posibilă argumentarea?

Condiția de declanșare a procesului argumentativ este dată de situația în care se află interlocutorul (destinatarul actului argumentativ). Cel care argumentează (locutorul sau inițiatorul actului argumentativ) este determinat s-o facă de una din două situații în care se poate afla interlocutorul său: acesta fie este indiferent față de teza argumentului (adică nu este nici pentru, nici împotriva), fie este împotriva tezei. *Actul argumentativ* se desfășoară în interiorul unui domeniu al cunoașterii, iar acest lucru presupune un minimum de competență din partea celor doi (emițătorul și destinatarul). Prin urmare, procesul de argumentare este circumscris unei logici a relațiilor, logică ale cărei proprietăți sunt: *emițătorul* (cel care argumentează), *destinatarul* (cel pentru care se argumentează și se dorește a fi convins de adevărul tezei), *domeniul* (câmpul cunoașterii în interiorul căruia sunt plasate probele și teza argumentării) și *relația de argumentare* (de probare, de dovedire, de întemeiere). Pornind de la proprietățile logicii argumentării putem spune, în primul rând, că *argumentarea este o relație nonreflexivă*, adică întotdeauna emițătorul va argumenta pentru un destinatar și niciodată doar pentru sine. Ținând cont de caracterul nonreflexiv al relației de argumentare, putem avea argumentare în care întemeierea este reală (emițătorul este el însuși convins, pe baza probelor pe care le oferă, de adevărul sau falsitatea tezei) și argumentare în care întemeierea este aparentă (cel care propune teza nu este convins de adevărul sau falsitatea acesteia pentru care aduce probe). În al doilea rând, *relația de argumentare este nonsimetrică*, deoarece participanții la actul argumentării își pot schimba rolurile între ei (adică emițătorul să devină destinatar, iar destinatarul să devină emițător), însă doar în anumite condiții și nu întotdeauna. Dată fiind nonsimetria relației de argumentare, avem *argumentări polemice* (în care rolurile se schimbă în permanență, fiecare participant la actul argumentării devenind pe rând atât emițător, cât și destinatar) și *argumentări oratorice* (în care locutorul argumentează, iar interlocutorul receptează argumentarea fără a încerca, la rândul lui, să inițieze vreun act argumentativ). În fine, *argumentarea este tranzitivă*, în sensul în care, având de-a face cu aceeași teză a argumentării și cu același domeniu de argumentare, dacă emițătorul este în relație de argumentare cu un destinatar, iar acesta din urmă se află, devenind emițător, într-o altă relație de argumentare cu un nou destinatar, atunci putem spune că primul emițător este într-o *relație de argumentare* cu cel de-al doilea destinatar. Caracterul tranzitiv al relației de argumentare exprimă ceea ce se numește *argumentare delegată* (sau *mediată, mijlocită*), considerată prin opoziție cu argumentarea directă în care relația de argumentare implică doar un emițător și un destinatar.

Ce înțelegem prin dimensiunile argumentării?

Argumentarea are două dimensiuni: *susținerea și respingerea*. Atunci când atât susținerea, cât și respingerea sunt concentrate asupra aceleiași teze argumentative, atunci argumentarea are un *caracter polemic*. De cele mai multe ori, argumentarea presupune o confruntare între raționamentele favorabile tezei (*susțineri*) și cele defavorabile tezei (*respingeri*). Teza va fi acceptată sau nu în funcție de forța de întemeiere a fiecăreia dintre cele două poziții (*atitudini*).

Caracterul polemic al argumentării influențează manifestarea, structurarea și rezultatele relației de argumentare. Caracterul polemic asigură autocenzura demersului argumentativ și dimensiunea spectaculară a argumentării. Situațiile discursive în care se concretizează formele argumentative sunt adevărate „*puneri în scenă*” care asigură o doză importantă de spectacol al duelurilor de raționamente. Apoi, în al treilea rând, caracterul polemic asigură argumentării statutul de *domeniu al conflictului discursiv*. Este un conflict al ideilor, al argumentelor, însă chiar și în aceste condiții eșecul sau victoria pot aduce importante beneficii sau pierderi la nivelul de imagine al participanților. În al patrulea rând, caracterul polemic face din argumentare un *domeniu al jocului*. Argumentarea este un „*joc de limbaj*” alcătuit în conformitate cu normele și cerințele jocului cu roluri: are reguli (regulile argumentării), fiecare participant este obligat să respecte regulile jocului (și să nu construiască argumente în mod eronat, spre exemplu), se încheie cu declararea unor învingători și a unor învinși (cel care învinge este cel care îl convinge pe celălalt să accepte teza). Din existența dublei dimensiuni a argumentării, pe de o

parte, și din efectele caracterului polemic asupra argumentării, pe de altă parte, rezultă că teza (care poate fi susținută sau respinsă) nu poate să fie orice propoziție, ci doar acele propoziții care pot fi declarate deopotrivă adevărate sau false fără să se ajungă la contradicție. Prin urmare, o serie de enunțuri nu vor putea îndeplini rolul de teză a unui argument. *O primă clasă* a acestor enunțuri sunt *propozițiile universal-adevărate*, care sunt adevărate indiferent de context (propozițiile identic adevărate sau tautologiile). Enunțurile *universal-adevărate* sunt de două tipuri: cele *purtaoare de adevăr logic* (pur formal), sau *legile logice* cum mai sunt ele numite și care sunt *adevărate în virtutea unui calcul logic* fără a avea importanță conținutul propozițional; cele *purtaoare de adevăr material*, care sunt adevărate în virtutea semnificațiilor termenilor care compun propoziția în cauză. În timp ce propozițiile adevărate în virtutea adevărului logic sunt adevărate în toate lumile posibile, propozițiile adevărate în virtutea adevărului material sunt adevărate doar în cadrul de referință pentru care s-au determinat semnificațiile termenilor utilizați, deci nu în toate lumile posibile. *O a doua clasă* de propoziții care nu pot îndeplini rolul de teze ale argumentării este cea a *propozițiilor care sunt întotdeauna false (contradicțiile)*. Și acestea sunt de două tipuri: *logic-false* (prin încălcarea legilor logice) și *false-material* (rezultate din analize factico-contextuale). Rămân, așadar, ca posibile teze de argumentat doar acele propoziții pentru care nu se poate determina pentru totdeauna adevărul sau falsitatea lor (logică sau factică). *Tezele argumentării pot fi uneori adevărate, alteori false, în funcție de argumentele care le susțin sau le resping.*

VITRALII

VITRALII

Social acceptat

Vine o vreme când devenim cărcotași și nostalgici. Se întâmplă când te auzi spunând pentru prima oară „Ehei, pe vremea mea...”. Și brusc, începi să-ți amintești ce bun era profiterolul de la Scala sau cu câtă nerăbdare așteptai să apară la chioșc Pif, Topolino, Le Monde sau cine știe ce reviste literare, de modă sau pentru copii astăzi dispărate din peisaj, ce zumzâit scotea motorul tramvaielor Thomson, ce frumos arătau reclamele luminoase de pe Magheru, ce gust avea parizerul, ce de bomboane îți dăruia Moș Gerilă în fața magazinului Romarta Copiilor, ce multe cinematografe erau pe bulevard, cum lăsa borcanul gol de iaurt, cu un leu în el, și luai unul plin din fața magazinului închis, ce bune erau gogoșile, cum lăsa cheia sub preș, cum așteptai seriile science-fiction de duminică după-amiază ori pe cele americane de sâmbătă seara, cum băteau mingea pe maidanul plin de praf, cum era în taberele de vară. Într-o bună zi, îți vezi prietenii cu ochelarii pe nas și cu un discret început de burtă. Parcă nici nu mai sunt așa vioi, se ridică mai greu de pe scaun, nu mai vor să meargă la fotbal sau în excursie cu cortul și te refuză categoric când le oferi felul lor preferat de mâncare: „Știi, nu am voie, îmi face rău la...”. Asta te îngrijorează un pic și te face să dai fuga în fața oglinzii. Acolo, contrariat, observi aceleași semne și la tine, mai un rid, mai o cută pe frunte (când naiba a apărut?), un luciuciu ciudat în creștet, parcă și spinarea e puțin adusă. Brusc îți dai seama că nu te mai regăsești în peisaj, că ești cam depășit de situație, că tu, care la terminarea facultății credeai că vei putea schimba lumea, nu mai ești în stare să schimbi un bec. Sau o opinie. Parcă nu mai auzi prea bine și nici nu înțelegi vorbele, dialogurile, realitatea. Nici vremea, nici vremurile nu te ajută. Nu mai ninge aproape deloc, iar singurele furtuni sunt iscate în paharul cu apă doar de polemicile pe subiecte de o subțirime cutremurătoare. E în firea lucrurilor. Ai fost obișnuit să trăiești în lumea clișeeilor tale, iar acum trebuie să accepți traiul într-o lume foarte, foarte diferită. O dezbatere sau o ceartă pe tema „ce-a fost bun și ce-a fost rău atunci” nu îți are sensul. A fost groaznic un timp, pe urmă a fost foarte bine, apoi ceva mai rău, iar mai târziu foarte rău, dar nu acesta este criteriul, ci „dă-mi, Doamne, anii tineretii și mintea mea de-acum”, cam așa stau lucrurile.

Pentru că toate acestea trebuiau să poarte un nume, li s-a spus simplu: nostalgie. Deci ești un nostalgic. Ceea ce e în regulă atâta vreme cât asta nu e considerată o vină. Profiterolul de la Scala chiar era al naibii de bun, nu putem nega asta, cu rezerva că ni se părea așa fiindcă nu îl puteam compara cu același produs servit la Stohrer sau la Roux, în Paris. Dar având în vedere reperatele de atunci și vârsta pe care o aveam, dar și multe dintre produsele similare de astăzi, sigur că acela va rămâne simbolul unanim acceptat de o întreagă generație. La urma urmei, exagerările, jignirile, sentințele, etichetările nu fac bine nimănui. Aici, și unii și alții greșesc. A fi nostalgic nu e o vină, cel puțin nu ar trebui să fie. Totuși, nu poți critica Facebook în timp ce îți postezi zilnic ideile pe această platformă. E absurd. Nu poți să fii atât de intolerant, încât să nu recunoști că multe s-au schimbat în bine, doar pentru că tu ai nostalgia copilăriei sau a adolescenței, transformând-o într-un clișeu. De partea cealaltă, alți oameni, alte păreri, alt clișeu: faptul că îți amintești cu plăcere de cine știe ce produs, serial TV sau magazin te transformă automat într-un adept al regimului politic de atunci, spun ei. Cei mai vehemenți susținători ai acestei teze au inventat și o regulă: nu te poți exprima public dacă nu ești „social acceptat”. Ce înseamnă acest concept? Ca toată lumea să fie de acord cu toată lumea, să accepte opiniile curentului majoritar, adică oricine poate fluiera în biserică, dar după aceeași partitură. Nu cumva ne întorcem de unde am plecat? Libertatea de a gândi altfel decât cel de lângă tine este indispensabilă unui mediu social sănătos. Ideile, părerile pot fi contestate, cu sau fără argumente, urlând, cântând sau vorbind calm, dar niciodată interzise, blamate, arse pe rug. „Social acceptat” sau nu, nostalgic sau nu, fiecare dintre noi are dreptul să-și spună povestea.

Dragoș CIOCĂZAN

„BRÂNCUȘI, DRAGOSTEA MEA!”

de Ziua lui Constantin Brâncuși

„Viața se aseamănă cu o spirală. Nu știu în ce direcție este ținta ei, dar trebuie să mergem în direcția pe care o credem cea justă”
(Constantin Brâncuși)

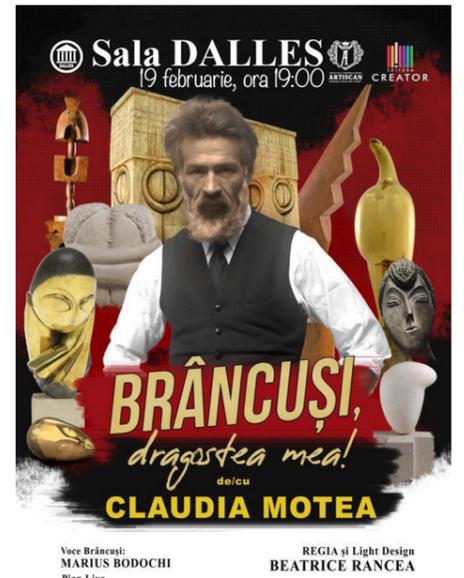
George V. GRIGORE

Luni, 19 februarie 2024, s-au împlinit 148 de ani de la nașterea marelui Constantin Brâncuși, cel care prin arta sa a îmbogățit sculptura contemporană universală, împletind tradițiile, miturile și magia artei populare românești cu rafinamentul artei pariziene. Este considerat inovator, un monument al conștiinței artei moderne, cel mai important sculptor al secolului XX și o personalitate care a marcat cultura și civilizația umană.

Născut în satul Hobîța, comuna Peștișani, din județul Gorj, acesta s-a dovedit a fi un geniu al artei sculpturale cu contribuții covârșitoare la înnoirea limbajului și viziunii plastice în sculptura contemporană.

În atelierul său din Impasse Ronsin, în inima Parisului, Brâncuși și-a creat o lume a lui, cu un cadru și o atmosferă românească. Cu operele sale nemuritoare, acesta a participat la cele mai importante expoziții colective de sculptură din Statele Unite ale Americii, Franța, Elveția, Țările de Jos și Anglia. Astăzi, multe muzee importante, printre care și Muzeul Național de Artă Modernă din Paris (*Centre Pompidou*), au un număr important de lucrări ale lui Brâncuși.

Acum, de Ziua Sa, la Sala Dalles (B-dul Nicolae Bălcescu nr18) la ora 19.00 a avut loc spectacolul aniversar „Brâncuși, dragostea mea”. Inspirat de cartea cu același titlu a Claudiei Motea, tradusă și publicată deja în zece limbi (Editura *Creator/Libris*), acest spectacol multimedia a adus în prim plan marile iubiri ale lui Brâncuși, cu femei celebre care i-au fost muze: Margit Pogany, Maria Tănase, Eileen Lane, Peggy Guggenheim, Madame Leonie Ricou, Maria Bonaparte, Cella Delavrancea, Baroneasa Renee Irana Frachon și Mihaela Petrașcu. Toate cele nouă personaje feminine au fost interpretate de actrița Claudia Motea, care dovedește o adevărată performanță artistică, printr-o doză magică de talent și dăruire, în crearea diversă a acestor personalități complexe. Un spectacol fascinant, în regia semnată de Beatrice Rancea,

care aduce în prim plan adevăratele povești de iubire din viața marelui artist, trăite în atelierul său din Montparnasse și care sunt menite să ajungă la sufletul cât mai multor spectatori!

Sperăm că acest eveniment să întărească și mai mult ideea de a prețui și slăvi artiștii neamului nostru. Iubirea cheamă iubire! De aceea acest spectacol v-a fost dăruit din prea multă iubire!

Dacă...

Al. G. Croitoru

*Dacă mai treceți vreodată pe acasă
Și nu-i găsiți pe-ai voștri în bătaură
Nu-i căutați că ei sunt duși
Să odihnească în piatra lui Brâncuși.
Dacă au plecat în plimul primăverii,
Îi veți găsi urcând treaptă cu treaptă
Coloana fără de Sfârșit
Urcat-n semeția lumii, dreaptă.
Dacă-i prinsese iarna pe pământ
Mergând acoperiți cu lăcerea
Îi veți găsi cu bulul rege dac al fării drum,
Rostuind la Masa de tăcere.*

Invitații în lumea artelor plastice

Maria MARE:

„Din punct de vedere sufletește,
anul 2023 a fost cel mai bogat an!”

Doamna Maria Mare, scriitor și pictor de valoare, revine puternic în centrul actualității cu un bilanț literar și artistic al anului 2023. Doamnă, felicitări din inimă pentru tot ce ați realizat în anul trecut. Vă invit să facem un bilanț...

- Vă mulțumesc pentru aprecieri și pentru încrederea dumneavoastră în umila mea activitate în lumea artei și a scrisului! Anul 2023 a fost cel mai „bogat” an din punct de vedere sufletește! Am avut surprize minunate din partea prietenilor din artă, dar și din literatură. În luna martie 2023, a fost prima surpriză din partea doamnei Mariana Frum, un „înger” care a văzut lucrările mele de pictură și care mi-a acordat toată încrederea și respectul dumneaei. Este un om de înaltă calitate artistică și care susține și încurajează artiștii români! Prima expoziție de pictură de grup a avut loc la Cazino Sinaia, intitulată „Perle pentru coroana reginei”. Am participat cu două picturi în culori acrilice. La sfârșitul lunii martie 2023, am avut bucuria să realizez prima carte de poezii, în memoria fiicei mele și a soțului meu, care, din noiembrie 2021, sunt amândoi îngerii mei păzitori! Cartea se intitulă „Lacrime de floare”. Este prima mea carte de suflet, aducându-mi o mare bucurie! În luna august 2023, am primit a doua invitație la o expoziție de pictură, la Muzeul Național de Etnografie din Cluj-Napoca. Expoziția s-a intitulat „Crâmpel din România”, și am participat cu două picturi, una în ulei și una în culori acrilice. Pe 27 iulie este ziua mea de naștere; în anul 2023 mi-am dorit să scriu o „poveste” în memoria fiicei mele și să am cartea gata de ziua mea. Marea surpriză s-a fost că, în dimineața zilei de 27 iulie 2023, am primit coletul cu cărțile de la tipografie.

Cartea are titlul „Oceanul plin de lacrimi și iubire” și de asemenea este balsam pentru sufletul meu! Spre toamna anului 2023, mai exact în luna octombrie, am primit o a treia invitație la o expoziție de pictură, de această dată la un mare hotel din Sibiu. La această expoziție am participat cu trei picturi, realizate în culori acrilice.

În cursul anului 2023 am participat și la trei antologii literare, cu câte cinci poezii la fiecare antologie. Am avut o mare onoare să pot participa într-un grup de scriitori români foarte talentați. Așa cum vă spuneam la începutul acestui dialog, bilanțul anului 2023 a întrecut așteptările mele, cu foarte multe surprize! Este primul an de bucurii și împliniri pentru mine și cei dragi care nu mai sunt.

- Felicitări din inimă! Ce ne spuneți despre anul 2024?
- Acum, în 2024, am în lucru un al doilea volum de poezii și voi începe foarte curând să scriu o carte în memoria bunicului meu, care mi-a îndrumat pașii spre pictură și

literatură. Poate vor veni și alte invitații pentru expozițiile de pictură și cred că voi avea și alte „surprize” plăcute și în lucrările literare. Vă mulțumesc pentru această invitație la bilanțul anului 2023 și dorințele pentru 2024! Foarte importantă este sănătatea, restul... vin și pleacă! Un an cu sănătate, pace și iubire, pentru dumneavoastră și cei dragi, cât și pentru colaboratorii dumneavoastră!

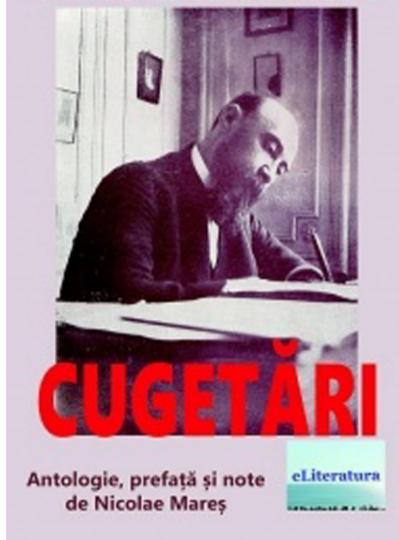
- Mulțumesc! Nony Monica-Maria Mare este un nume cunoscut pentru utilizatorii platformei Facebook. Eu, când văd noutăți în dreptul acestui nume, știu sigur că e ceva minunat. ...Așa este și cu aceste tablouri de valoare care îți rămân mult timp în memorie după ce le privești atent.

La final, urăm sănătate invitatei noastre de azi, multe alte împliniri pe plan editorial, dar și al picturii – minunata artă a culorilor!

Aristotel BUNESCU

<https://agentiadepresaculturalasisportiva.wordpress.com>

NICOLAE IORGA

Pentru diplomatul polonolog și cărturarul de mare orizont cultural Nicolae Măreș, la rândul lui autor de poeme și cugetări, dar și realizator în 2014 al unui „Dicționar de maxime și aforisme din cultura universală / Cartea Înțelepciunii Universale”, grupând 14.000 de maxime și aforisme în 1200 de teme, personalitatea lui Nicolae Iorga este una exemplară. Precum a unui Eugen Ionescu sau, mult mai aplicat, a lui Lucian Blaga, redescoperit de cercetător în arhivele poloneze și cele de la Academia Română. Autorul „Poemelor luminii” și al „Pietrelor pentru templul meu” - din 1919 - a constituit subiectul unor lucrări importante de documentare bio-bibliografică și de comentarii istorico-literare („Lucian Blaga – diplomat la Varșovia”, 2011; „Lucian Blaga – epistolarul de la Academia Română”, 2012; „Lucian Blaga în limba polonă. Studiu și antologie lirică bilingvă română-polonă”, 2014; „Lucian Blaga – traducător, traductolog”, 2020).

Tot astfel, la împlinirea a 150 de ani de la nașterea lui Nicolae Iorga (n. 5 iunie 1871, Botoșani), editura Fundației Românie de Măine ne propunea, în colecția *Multilingvism și culturi în dialog*, lucrarea dlui Nicolae Măreș – „Nicolae Iorga și Polonia”, înmănușând nu mai puțin de unsprezece studii-eseuri evocând, pe coordonatele unei admirabile documentări, atitudinea de înțelegere, de simpatie și solidaritate pe care marele cărturar, foarte bun cunosător al istoriei și culturii poloneze, le-a avut față de

NICOLAE IORGA

poporul polonez, tot mai prezent în diplomația și politica europeană după Primul Război Mondial. Ilustrativă era cronologia vieții și operei istoricului savant Nicolae Iorga, implicat în acțiunea cultural-politică și diplomatică a Statului român, atitudini pentru care a plătit cu o viață de martir în fața extremismului legionar din anii 40 ai secolului trecut (asasinat de la 27 noiembrie 1940, Strejnic, Prahova).

Considerat de cercetător „cel mai de seamă istoric, literat, cărturar și savant român de la Cantemir încolo” de care societatea românească de azi „ar avea o mare nevoie, mai mult decât oricând”, Nicolae Iorga – cel considerat încă din timpul vieții „Dascăl al Neamului Românesc” sau „colos al culturii românești” (M. Eliade) – este readus în atenție prin prezenta antologie de cugetări cu prilejul împlinirii a 150 de ani de la naștere: „O nouă lectură a maximelor și aforismelor istoricului – precizează dl N. Măreș în prefața „Iorga – cugetător de mare actualitate” – ne arată că întocmai ca viața pe care a trăit-o la cea mai înaltă tensiune, acestea nu numai că își păstrează actualitatea, dar au devenit lecții de mare profunzime intelectuală, morală și culturală lăsate moștenire de înfăptuitorul unei opere unice în cultura românească și universală, creație neîntrecută până azi în lume.” Timp de o jumătate de secol, N. Iorga a scris o întreagă bibliotecă, în câteva limbi (peste 1000 de cărți și cca 20.000 de studii, articole, recenzii), care, iată, nici la 80 de ani de la moartea sa nu a fost recuperată într-o ediție integrală și critică. Prezenta antologie pornește de la volumul din 1911 tipărit la Vălenii de Munte de cel care împlinea atunci doar 30 de ani și cunoscuse multe țări europene, îndeosebi Franța și Germania, unde își obținuse doctoratul cu învățați de seamă ai timpului. În eferescența aceea de idei de la sfârșitul secolului al XIX-lea (*fin de siècle*) și începutul secolului al XX-lea până la Marea Unire, care încununa eforturile de veacuri ale unui popor dornic de libertate și independență, într-un rost identitar istoric și cultural, se vor ivi personalități de marjă europeană atât în cultura (Arghezi, Blaga, Brăncuși) cât și în politica și diplomația românească (de la I. I. C. Brătianu și I. G. Duca, la Take Ionescu la Nicolae Titulescu).

Prin „apoftegmele” sale – observă antologatorul – „cărturarul a dat o nouă

„CUGETĂRI” [1]

dimensiune aforistică românești, urmată fiind la scurt timp de opusul blagian *Pietre pentru templul meu*, tipărit imediat după Marea Unire, și care s-a bucurat de o receptare mult mai largă. Dând Cezarului ce este al Cezarului, trebuie spus că primulul în promovarea gândirii aforistice la români îl are bardul de la Vălenii de Munte.”

Deși cugetarea – ca specie sentențială – are o veche tradiție în cultura română, de la paremiologia prezentă în scrierile umanismului și iluminismului românesc (Grigore Ureche, Miron Costin, Dosoftei, D. Cantemir), la autorii din secolul romantismului pașoptist, postpașoptist și matur (adică de la scriitorii poporani Anton Pann și Ion Creangă, la Alecsandri, Eminescu, Slavici, Titu Maiorescu ș.a.), Iorga va simți nevoia, ca recunoscut pedagog al neamului, să-și înnoibeleze pedagogia cu maxime și aforisme constituind, în principal, îndemnuri la muncă neobosită și cinstită, reinviind, paradoxal, „genul literar pe care îl va ridica pe noi trepte, în măsură să exprime adevăruri indubitabile și perene. Și nu într-o manieră plutind în abstractizări, ci într-un limbaj limpede și direct, vizând realități imediate, avute în vedere de ziarist, de orator, de omul de cultură, acoperind aspecte cât mai diverse din societate, de la politica ce se făcea fie la Palatul Victoria, fie sus la Cotroceni, așa cum rezultă nu numai din textele „Cugetărilor” din 1911, ci și din alte scrieri și pe care antologatorul le reține ca fiind și acestea de „faktură tolstoiană” în sens stilistic: **Sunt oameni, cari se hrănesc numai din jignirea altora. Și ei sug sânge; *Fug oamenii de cine sunt deprinși să fugă, nu de cine-i poate bate; *Cei ce merg toată viața lor în trăsura altora pentru a-și cruța picioarele, trebuie să și plătească pentru aceasta; *Nu întoarce întotdeauna vorba înapoi, fiindcă se poate să te lovești tu însuși pe tine.* Sau cugetări privind destinul poporului român în istoria europeană, foarte actuale și azi în epoca globalismului și tuturor amenințărilor: **Suntem un stat de necesitate europeană. Răzimată pe cetatea carpatică și veghind asupra Gurilor Dunării, străjuind aici în numele și interesul întregii Europe din spatele ei, ba încă și mai departe, se cheamă că România noastră trăiește și vorbește aici*

nu numai pentru dânsa singură. Statul nostru este deci în atenția estului și vestului, nordului și sudului deopotrivă și în tot timpul.” **Statul român deține, cum s-a spus, o pozițiune cheie, iar atenția aceasta a altuia pentru tine poate fi grijă și simpatie, poate fi ocrotire, dar poate fi și apetit sau primejdie. Un stat cu o astfel de situație în care te urmează în tot locul vânturile valurilor, dator este cel dintâi să cunoască această situație, să-și dea permanent seama de toate, bune și rele, câte se ascund într-însa.*” **Boala cea mai gravă, care macină societatea românească, este lipsa caracterelor; *Independența nu este un dar pe care ni-l face Europa, ci o recunoaștere a drepturilor străbune ale românilor, în conformitate cu sacrificiile lor; *În vecii vecilor, cât va dăinui suflarea românească pe acest pământ, să nu-i ierte Dumnezeu pe netrebnicii și făcătorii de rele.*

Este indiscutabil că maximele și aforismele lui Nicolae Iorga – pe care autorul le considera „scânteii” ale gândirii - au un grad mare de perenitate, iată de ce unele sunt considerate de antologator drept „arzătoare”, chiar „aviz Bruxelles-ului de azi”, precum: „*Sunt popoare superioare legilor lor și alte, inferioare. Cele dintâi le calcă cu nerușinare, celelalte cu pietate.*” sau acest aforism cu adrese precise în politica românească și nu numai din timpul lui Iorga: „*Bărbat de Stat e unul care nu spune ce știe, până ce, la urmă, nu știe de spune.*” – ca să ne oprim la cel din urmă panseu:

„*Megieș al Vălenilor de Munte*” – de unde am vorbit în vara aceasta la telefon -, dl Nicolae Măreș a avut față de marele polihistor Nicolae Iorga un mare sentiment de prețuire, considerându-l valoare indimenticabilă „în Panteonul culturii românești” și atât de actual „prin premonițiile din cugetările lui patriotice”. Iar antologia realizată, cu prefața mișcătoare și notele lămuritoare, vine să readucă în actualitate (cum de ani buni face, bunăoară, cărturarul-editor Valeriu Răpeanu) gândirea unui titan al culturii române care, în ciuda tuturor observațiilor privind acțiunea sa culturală și politică, merită o mai dreaptă prețuire din partea posterității, prea ingrată, vorba poetului, și prea uitătoare de „reper” naționale...

Zenovie CÂRȘUGEA,
Târgu-Jiu, Iulie 2021, în Portal-Măiastra

[1] Antologie, prefață și note de Nicolae Măreș, eLiteratura, București, 2021, 380 p.

Cititor printre poeme

„Destin de Sisif”

„Sortit să urce dealul din Infern
I se scurgea cu truda rădăcită
Sudoarea legendarului Olimp.
Iar și iar, o necurmată veșnicie
Fără final, doar bolovanul îl mușcă cu statornicie.”

SISIF „Destin de Sisif” se numește volumul de versuri al Rodicăi Oniga, volum apărut la editura „Amurg sentimental” din București în anul 2022. Este al treilea volum al poetei, după „Întâmplare la marginea pământului” (1996) și „Testament pentru copilărie” (2016)

Să-i spun cărții „Destin de Sisif” autobiografie sentimentală sau autobiografie poetică?! Ar fi cam același lucru. Căci cum altfel este un om, mai ales unul sensibil, talentat, decât un Sisif care mișcă zilnic o stâncă de sentimente, de imagini, o viață, mai multe vieți. Multe dintre poemele Rodicăi Oniga par să descrie picturi geniale ale pictorului geniu suprem. Ce altceva sunt imaginile create de

poetă? Iubire răzbate din versuri. Iubire tristă, iubire optimistă, iubire resemnată, dar iubire.

O simplitate elegantă traversează paginile volumului. Poeta ia cititorul părtaș la trăirile sale. Le explică cu răbdare, astfel încât fiecare dintre noi să ne regăsim sau nu într-unul dintre anotimpurile creației sale.

Pare simplu și normal din partea unui om care și-a găsit fericirea, împlinirea: „Dedic acest volum sofului meu, sufletul meu pereche!”. Câți dintre noi avem această șansă? Poate că mulți, dar nu toți au capacitatea de a declara în versuri satisfacția unei vieți împlinite, mai scurte sau mai lungi. „Iubite, alunecăm cu cerul în brațe, / lumina crește pe trup. / Fiecare taină din oglinda mută / mă lasă

adierile să-i rup. // o primăvară cât copilăria / sau cât poemul de Rilke / ne pândește nostalgia / din același sumbru mormânt. // Zâmbești... Iar zâmbetul devine cea mai blândă răspundere / Pentru zăpada trecutului / precum păcatul din noi.” (Zâmbetul, precum păcatul) Însă pare că nici zâmbetul, nici păcatul... Pentru că: „Nu știam sufletul acesta / uitat în miracole, / neprihănit, / răsfându-i muzica, / de va rămâne trist după zăbrele. / Nu cunoscusem lacrimile străzilor, / nici nostalgia bătrânilor, / totuși singurătatea fără credință / se cuibărea lângă geam, / un moment, apoi la nesfârșit. / Pe nserate, romanțele Văcăreștilor / se destrămau în mine, / fără să mă știe, / fără să m-ascundă.” (Nostalgii)

Volumul este structurat în două capitole: „Eternele elegii” și „Din ultima pagină de vreme”. Criticii literari, și nu un cititor de rând, ca mine, vor găsi în acest volum nenumărate pretexte de cronici minunate pentru o carte minunată. De câte ori o deschid, găsesc o nouă perlă poetică, fiecare într-o altă culoare a sentimentului, gândului, talentului. Metafore, figuri de stil potrivite tonului liric, ideilor. Mereu mi se pare că nedreptățesc un poem atunci când mă încântă un altul... Pare un joc. Nu este. Mi-e greu să aleg...

Și totuși, mi se pare că nu se vor supăra dacă vă voi îndemna să citiți: „Mi-ajuns ochiul trist, / îl închid, îl deschid / tot dileme frământând. // Nu-l mai aud de sete / e precum o jucărie veche / pierdut în depărtarea lui rece. / Ochi – dor, și-am încălzit taina / și fără de moarte lunec în fața ta. // În adâncul rânii mele / să fac dimineață. / Ochi – dor, / ochi – creator!” (Ochi – dor).

Mi-ar plăcea să știu că ați citit/veți citi poeziile Rodicăi Oniga și că v-au plăcut tot atât cât mi-au plăcut și mie.

Mioara VERGU

BISERICUȚA CĂLĂTOARE

• „Bisericuța călătoare” (1731) devenită Paraclis Regal iar apoi biserică de mănăstire la Jercălăi-Urლაți (jud. Prahova)

Așa cum românii au tot călătorit peste Munții Carpați, pentru a scăpa de asuprirea celor care se credeau stăpâni, tot astfel au trecut și bisericile noastre ortodoxe munții, căutându-și locul și norocul. Românii nu au avut voie să își ridice biserici din piatră (ce „veșnică” credința), ci doar din lemn (vremelnice), câteodată și acestea pe ascuns. Noaptea, în poienile pădurilor, tâmplarii ridicau biserici, iar apoi, când erau gata, le „trăgeau” cu sforile, pe chituci (bile de brad), cu tot satul, dar ajutându-se și cu perechile de boi înjugați. Astfel biserica „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil”, pe care o prezentăm în acest articol, a fost construită departe de locurile unde o găsim astăzi. În anul 1731, biserica este ridicată de sătenii din Lueriu – județul Mureș, la 5 km de orașul Reghin, aproape de valea Mureșului. După două secole, pentru a fi salvată de la dispariție, a trebuit să fie strămutată în două rânduri, călătorind mai bine de 300 de km din Transilvania spre Muntenia și supraviețuind vicisitudinilor vremurilor aproape 300 de ani. De aceea se mai numește „Bisericuța Călătoare”.

Povestea ei tumultuoasă o veți auzi astăzi. Așa cum vă spuneam, istoria ei începe în anul 1731, în Transilvania. În anul 1929, vizitând-o și aflându-i istoria, Regina Maria a României decide mutarea ei la Castelul Bran, ca paraclis regal. Mărturie au rămas imaginile istorice cu familia regală ce surprind și mica biserică de lemn.

Începând cu anul 1948, schimbându-se regimul, biserica intră într-un con de umbră, rămânând într-o relativă părăsire. În anul 1956, Patriarhul Justinian hotărăște ca biserica să fie mutată pe actualul amplasament din Urლაți, Prahova. Remarcăm cum dintr-o biserică țărănească a fost transformată într-una regală și după aceea a devenit biserică de mănăstire. Fiecare din aceste etape și-a lăsat amprenta pe zidurile ei, iar restaurarea edificiului a păstrat toate aceste semne ale istoriei. Având o vechime de trei secole, Biserica de lemn din Jercălăi supraviețuiește datorită oamenilor care au pus valoare pe relația lor cu divinitatea și au contribuit la crearea și păstrarea acestui lăcaș de cult.

Astăzi, în același spirit, biserica cunoaște o nouă etapă a existenței sale, datorită lucrărilor de restaurare recent finalizate. Biserica „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” de la Jercălăi este, la o primă vedere, o biserică simplă de lemn, însă aici fiecare detaliu are povestea și istoria lui. Acest lăcaș de cult a fost construit după canoanele dogmei creștin-ortodoxe, o realizare măreață având în vedere mijloacele tehnice rudimentare ale meșterilor țărani din acele vremuri. Biserica „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” Jercălăi este astăzi monument istoric de interes național – clasa A, cel mai înalt nivel de protecție acordat pe teritoriul României obiectelor de patrimoniu, cu o valoare inestimabilă din punct de vedere istoric, cultural și arhitectural.

Proiectul de investiție intitulat „Restaurare, consolidare și punere în valoare a Bisericii de lemn „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil”, a schitului Jercălăi – Urლაți”, cod SMIS: 118904, a fost finanțat prin Programul Operațional Regional 2014-2020, Axa prioritară 5 – Îmbunătățirea mediului urban și conservarea, protecția și valorificarea durabilă a

patrimoniului cultural, Prioritatea de investiții 5.1 – Conservarea, protejarea, promovarea și dezvoltarea patrimoniului natural și cultural, Apelul de proiecte POR/2016/5/5.1/1. Locul de implementare al proiectului este localitatea Jercălăi, orașul Urლაți, județul Prahova. Valoarea totală a proiectului este de 5.554.269,75 lei, iar valoarea nerambursabilă este de 5.443.184,35 lei din care: 4.626.706,70 lei reprezintă valoarea eligibilă nerambursabilă din Fondul European de Dezvoltare Regională, iar 816.477,65 lei reprezintă valoarea eligibilă nerambursabilă din bugetul național. Obiectivul general al proiectului constă în creșterea atractivității turistice a bisericii de lemn „Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil” a schitului Jercălăi, ca urmare a consolidării și restaurării acestuia, în vederea creșterii atractivității turistice a zonei, ca factor care stimulează creșterea economică în zona de implementare a proiectului. Obiectivele specifice ale proiectului sunt: consolidarea și restaurarea monumentului istoric – Biserica de lemn „Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil” a schitului Jercălăi – în vederea desfășurării unor funcțiuni adecvate, compatibile cu statutul de monument istoric și în deplină concordanță cu viața comunitară și religioasă și creșterea atractivității (valorificarea ansamblului – monument istoric) prin utilizarea unor tehnici/activități de informare, publicitate și promovare cât mai variate în scopul creșterii vizibilității acestuia. Activitatea de digitizare a obiectivului de patrimoniu cultural – Biserica de lemn „Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil” a schitului Jercălăi (PH-II-m-A-16521) a fost realizată prin Programul Operațional Regional 2014 – 2020 – Axa prioritară 5 – Îmbunătățirea mediului urban și conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural; Prioritatea de investiții 5.1 – Conservarea, protejarea, promovarea și dezvoltarea patrimoniului natural și cultural.

Jercălăi este o localitate componentă a orașului Urლაți din județul Prahova. Biserica „Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil” are o arhitectură deosebit de interesantă, cuprinde turn clopotniță și pridvor deschis. Hram: Sfânta Maria, Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil (biserica veche), Sfântul Ilie, Sfântul Nicolae, Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul (biserica nouă). Accesul spre biserică se poate face din București pe DN 1/E 60 până la Ploiești (centura de est), 65 km; apoi spre E, pe DN 1B până la Albești-Paleologu, 14 km; DJ 102C, DJ 102E spre N încă 9 km până la mănăstire. Stareț este arhim. Cleopa Florescu. Adresa: str. Jercălăi, nr. 1, Urლაți, 106304, jud. Prahova.

„Bisericuța călătoare” vă așteaptă să îi admirați arhitectura și interiorul pictat ce a căpătat altă culoare după acest proces laborios de restaurare și conservare.

Surse: wikipedia.org; romaniadatageografice.net; 3dvirtual.ro; adrsm.ro; ardmuntenia.ro; cjpahova.ro; crestintortodox.ro; manastiriortodoxe.ro; bisericiloromania.ro; lumeacredintei.ro; enciclopediaromaniei.ro; exploreprahova.ro; arhiepiscopiabucurestilor.ro; calebatuta.ro; patrimoniu.gov.ro; sfatulbatranilor.ro

George V. GRIGORE

